

FORELDREHÅNDBOK

STEINERSKOLEN

i Moss

Velkommen til Steinerskolen i Moss!

Denne foreldrehåndboka er ment til hjelp for alle som er foreldre ved skolen. Vi har delt den inn i ulike kategorier.

Først skriver vi om hva alle foreldre har ansvar for, hva som ligger til klassekontaktens og Venneforeningens rolle, hva som ligger til de ulike rollene i skolen; ledelsen, klasse- og faglærere med flere. Deretter følger informasjon om Steinerskolen i Moss og hva vi tenker du som foresatt kan ha glede av å vite.

Vi har også med informasjon om hva Steinerskolenes foreldreforbund og Ombudet for Steinerskolene kan hjelpe til med.

Alle skjemaer, skriv og planer kan lastes ned fra vår hjemmeside:

www.moss.steinerskolen.no

Revidert mai 2025 i samarbeid med Venneforeningen

Alle foreldres ansvar.....	4
Konflikthåndtering	7
Venneforeningen (VF).....	8
Steinerskolenes Foreldreforbund.....	11
Skoleruta og kalender.....	13
Steinerskolen og steinerbarnehagen trinn for trinn	14
Hvordan lærer eleven på steinerskolen?.....	16
Hva er karakteristisk for steinerskolen?	17
Hovedfagsundervisning	18
Hvorfor drøyer vi med IKT?	20
Tilpasset undervisning	21
Spesialpedagogisk undervisning	22
Vurdering	23
Ut på tur!	24
Steinerskolen – en kulturinstitusjon	25
Årstidsfestene	25
Julemarkedet	26
Klasseromsvask – felles innsats for elevene og skolen	27
Ordensreglement for 1 - 10 klasse.....	27
Fravær på grunnskolen	31
Fravær på videregående skole	31
Informasjon/lenker.....	32

Alle foreldres ansvar

Som foreldre har vi ansvar for å støtte opp om våre barns skolegang. Barna våre beveger seg hver dag mellom to virkeligheter; skole og hjem. Foreldre har ansvar for å bygge broer mellom disse to virkelighetene.

Å være steinerskoleforelder er å være en aktiv forelder i barnas skolehverdag. Foreldrene kan delta i elevens skolegang og får glede og fordel av å kunne etablere nettverk og sosiale møteplasser med andre foreldre. Et godt forhold mellom foreldre og klasselærer, og mellom foreldrene innbyrdes, er av stor betydning for de sosiale relasjonene i klassen. Dette skapes blant annet gjennom foreldresamtaler, foreldremøter, dugnader, arrangementer på skolen og utflukter/turer initiert av foreldrene.

Det skal være morsomt å være forelder ved en steinerskole. Steinerskolen er en kulturinstitusjon der man gjennom sitt engasjement bidrar til felles glede. Her er ting vi som foreldre kan bidra med for å skape en trygg og god skolehverdag for barna våre:

- Vi er forbilder for våre barn og må være bevisst på hvordan vi snakker om andre barn og voksne. Vi kan hjelpe barna å trene på å snakke *med* og ikke *om*. Dette bidrar til å skape trygge, psykososiale forhold.
- Stille opp på foreldremøter, foreldresamtaler, kurs, dugnader og sosiale treff i regi av skolen, Venneforeningen eller foreldregruppen i klassen.
- Informere lærere og andre foreldre om ting som har betydning for atferden vår.

I paragraf 9a i opplæringsloven står det: «Alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring på skolen.» Som foreldre må vi være våkne for at denne loven blir oppfylt, så vel for våre egne barn som for andres. Hvis vi er bekymret for elevenes fysiske eller psykososiale miljø, skal vi melde fra til skolen.

Klassekontakter

Hensikten med rollen som klassekontakt er å bidra til et godt miljø i klassen for elever, lærere og foreldre. Vi vet at godt klassemiljø er viktig for barnas utvikling og læring. God kontakt og gjensidig tillit mellom hjem og skole er et viktig fundament for dette. Som klassekontakt er du derfor en ressurs for elevene, for foreldrene og for læreren.

Klassekontakten (foreldrekontakter) velges blant foreldrene i alle klasser. Dette er oftest en eller to foreldre i hver klasse.

Klassekontaktene skal være kontaktledd mellom foreldregruppa og skolens Venneforening.

Som klassekontakt har du taushetsplikt iht. taushetsbestemmelsene i Forvaltningslovens §13 (lov-1967-02-10).

Klassekontaktene er ansvarlige for:

- Å informere klasselærer om viktige saker som omtales blant klassens foreldre.
- Å informere klassens foreldre om saker fra Venneforeningen.
- Å bringe saker fra klassens foreldre inn i Venneforeningen.
- Å informere foreldre om Venneforeningen og instanser som: Ombudet for Steinerskolene, Steinerskolenes foreldreforbund, Steinerskoleforbundet, Tidsskriftet Steinerskolen og lignende.

DELEGERING

Det er ikke meningen at du som klassekontakt skal gjøre alt selv. Delegering er vesentlig for å utnytte de ressurser som er i foreldregruppen, samtidig som det er hyggeligere når flere samarbeider. Husk at noen mennesker liker å bli spurt, og de fleste er villige til å ta i et tak for klassen og sitt eget barn.

TIPS OG FORSLAG:

Klassekontaktene trenger å samarbeide tett med klasselærer. Ta utgangspunkt i referat fra forrige møte og be om innspill fra foreldrene.

Husk å sette av god tid til saker som angår foreldrene, så som bursdagsfeiringer, leggetider, mobilbruk, nettbuk, utfordringer for tenåringsforeldre osv. Se temaplan side 11.

Husk å velge referent på foreldremøtene. Nye klassekontakter bør få en opplæring fra de som går av. Venneforeningen har utarbeidet en tips-liste til deg som er ny klassekontakt eller vurderer å bli det.

Det ligger et ansvar på klassekontakten å sørge for kontinuitet ved at saker følges opp, og beslutninger huskes etc. Klassekontakten har et fast informasjonspunkt på foreldremøtene. Dette kan brukes til å referere fra saker som håndteres av Venneforeningen, eller som kommer fra Foreldreforbundet, etc.

Husk valg av nye klassekontakter på siste foreldremøte hver vår. Det er lurt å forberede skifte av klassekontakter i god tid. Noen klasser setter opp lister over framtidige klassekontakter i første eller andre klasse.

Ta initiativ til klassearrangementer som turer, fester, møter, dugnader etc. Delegering av oppgaver er et stikkord her. Gjennom dette kan du bidra til å ta vare på klassens tradisjon.

Klassekontakt kan bidra til inkludering av nye foreldre i foreldregruppen. Tips: Velg en foreldrefadder blant foreldrene, som har spesielt ansvar for å ønske nye foreldre velkommen og bidra til at de blir inkludert i foreldregruppen.

Konflikthåndtering

Overalt hvor mennesker samarbeider vil det fra tid til annen oppstå konflikter. Det oppstår konflikter mellom elever, mellom elev og skole, og mellom foreldre eller foreldre og skole. Konflikter er alltid individuelle. Det finnes derfor ingen generelle løsninger, men vi må etterstrebe gode prosesser for å finne gode løsninger på konfliktene. Skolens retningslinjer sier at konflikter skal løses på lavest mulig nivå.

Klassekontakt kan bidra til at konflikter løses på lavest mulig nivå. Ved å være samtalepartner for foreldre, vil du av og til få kjennskap til utfordringer og konflikter. Klassekontaktens rolle er ikke å løse konflikten, men å bidra til at den blir løst ved å veilede foreldre til å snakke med den det gjelder på en hensiktsmessig måte. Noen ganger er det riktig å henvise foreldrene til klasselærer eller faglærere, andre ganger til trinnleder eller daglig leder.

Steinerskolenes foreldreforbund kan bidra med tips og råd.

Steinerskolene har en ombudsordning som kan benyttes dersom konflikter ikke kan løses lokalt, eller dersom foreldre ønsker dette.

Ombudet for steinerskolene.

3. februar 2006 ble Steinerskolenes Ombudsordning opprettet, med det formål å bidra til å støtte og sikre kommunikasjon innad i skolene eller mellom foreldre, elever og den enkelte skole. Ombudsordningen ble opprettet i et samarbeid mellom Steinerskoleforbundet og Steinerskolenes Foreldreforbund (SFF).

Ulike parter kan søke råd og hjelp i saksforhold hvor det er krevende å få til en god dialog. Slik hjelp kan være samtaleledelse, formidling eller megling dersom situasjoner har låst seg. Ombudet kan altså arbeide med pågående konflikter, eller komme med uttalelse i saker som er avsluttet.

Man kan komme i kontakt med Ombudet ved å skrive til:
ombudet@steinerskolen.no

Venneforeningen (VF)

Skolen er lovpålagt å ha et foreldreråd. Dette er foreldrene og foresatte til alle elever ved skolen.

Hvem er Venneforeningen?

Alle foreldrene ved skolen er en del av Venneforeningen (VF). Hver klasse velger en VF-representant og en vara som deltar på møtene. Deres viktigste oppgave er å være bindeledd mellom klassens foreldregruppe og VF. Å være representant er en fin måte å få muligheten til å påvirke i aktuelle saker og bli kjent med foreldre på kryss av trinnene. Venneforeningen velger et arbeidsutvalg (AU) – som er VF styret og består av leder, sekretær og kasserer. Styret har egne møter, planlegger og innkaller til VF møter, skriver referat og holder orden på økonomien.

Fra opplæringsloven: Foreldrerådet skal fremme fellesinteressene til foreldrene og medvirke til at elever og foreldre tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø. Foreldrerådet skal arbeide for å skape godt samhold mellom hjem og skole, legge til rette for trivsel og positiv utvikling hos elevene og skape kontakt mellom skolen og lokalsamfunnet. Foreldrerollen skal være positiv og trivselsskapende.

Steinerskolen er avhengig av et sterkt foreldreengasjement, og det blir da viktig å organisere foreldrearbeidet slik at alle foreldre får god informasjon om dette arbeidet.

Friskoleloven om foreldredeltagelse

I Friskoleloven står det at alle skoler skal ha et foreldreråd, og at en representant fra Foreldrerådet har møterett, talerett og protokollrett i skolestyret.

Venneforeningen er ansvarlig for:

- Å se til at alle klasser er representert i Venneforeningen. God og jevnlig kontakt med skolens daglige leder.
- At Venneforeningen har gyldige vedtekter.
- At Venneforeningen har kasserer og orden i økonomien.
- At saker som kommer inn til Venneforeningen blir behandlet.
- At Venneforeningen gjennomfører årsmøte der alle foreldre er invitert. Demokratisk valg av foreldrerepresentanter til Venneforeningen styre, fortrinnsvis på årsmøte.
- Venneforeningens leder kan delta på møter i skolens styre.

- At alle foreldre har tilgang på god informasjon om foreldrearbeidet i klassen og på skolen. Åpne innkallinger og referater er viktig.
- Jevnlig kontakt med Steinerskolenes foreldreforbund. Venneforeningen må ha kjennskap til Friskoleloven.
- Venneforeningen arrangerer årsmøter i foreldreforeningen, der det blant annet arrangeres valg av styremedlemmer. Vi anbefaler å nedsette en valgkomite til å foreslå kandidater fra foreldreforeningen til styret.
- Møteinnkallinger og referater fra Venneforeningen bør være lett tilgjengelig for alle foreldre, for eksempel gjennom å trykkes i skolens ukebrev til foreldrene.
- Venneforeningen må kjenne til skolens organisering og hvem som har ansvar for hva. Daglig leder deltar på møtene med tale- og forslagsrett.
- Venneforeningen er naturlig høringsinstans for skolens ordensreglement og konsekvenser av brudd på dette.
- Venneforeningen har kjennskap til skolens planer for et godt, psykososialt miljø, og hvordan disse følges opp.
- Venneforeningen må samarbeide tett med skolens styre og VF-leder kan delta på styremøter med tale- og forslagsrett.
- Venneforeningen har et årlig dialogmøte med lærerne der tema som angår foreldrerollen tas opp.
- Venneforeningen har et overordnet ansvar for markeder og dugnader ved skolen. VF har særlig ansvar for å påse at skolens psykososiale miljø er godt.
- Venneforeningen skal ikke behandle saker som dreier seg om enkeltpersoner, enkeltelever, enkeltforeldre eller skolens personale.

Daglig leder er ansvarlig for:

- Å sørge for at skolen har en fungerende Venneforening der alle foreldre er medlemmer. Å være til stede på møter i Venneforeningen.
- At det arrangeres et årlig felles møte mellom kollegiet og Venneforeningen.
- Gode rutiner og rammer for håndtering av spørsmål eller klager fra foreldre. Oppfølging av klager inntil problemene er avklart og løst.
- Generell informasjon fra skolen til foreldre.
- Daglig leder kan delegere til assisterende leder, trinnlederne og klasselærere.

Klasselærer er ansvarlig for:

- Å påse at klassen har en fungerende klassekontakt. Planlegge alle foreldremøter sammen med klassekontakt.
- Å informere foreldrekontakt om generelle saker som angår klassen.
- Å påse at foreldremøtene setter av tid til å planlegge aktiviteter som bidrar til at foreldrene blir tryggere i foreldrerollen og hverandre. Dette kan være alt fra presentasjonsrunder der foreldrene sier noe kort om familien eller seg selv, til foreldrefester eller en familietur på skøyteisen.

Steinerskolenes Foreldreforbund

Steinerskolenes Foreldreforbund (SFF) er en nasjonal interesseorganisasjon for Steinerskoleforeldre. Våre medlemmer består av foreldreforeningene ved de enkelte skoler. Se www.foreldrene.no

SFFs oppgaver

- Hjelp til foreldre.
- Samarbeide med den enkelte skoler. Regionalt samarbeide.
- Samarbeide med offentlige myndigheter.
- Samarbeide med Steinerskoleforbundet og Steinerbarnehageforbundet.
- Internasjonalt samarbeid.

SFFs kontor

SFF har besøks- og postadresse i Oslo, i Josefinesgate 12, sammen med Steinerskoleforbundet. SFF har kontor på kulturhuset Hovtun i Hurum.

Medlemskap i Steinerskolenes Foreldreforbund

Venneforeningens vedtekter bør ha opplysninger om SFF-medlemskapet. Venneforeningen skal utpeke en fast representant til å delta på regionmøter og landsmøter. Ofte er dette Venneforeningens leder, men det kan også være andre.

Telefon: 971 32 313

Hjemmeside:

www.foreldrene.no

E-post:

kjersti@foreldrene.no

Kontaktskjema:

www.foreldrene.no/kontakt-oss

Forslag til program for foreldremøtene

Når	Tema/skolen	Tema/foreldre
1.-klasse	Samarbeid skole og hjem. Klassemiljø Samtale om forventninger. Eurytmifaget. Om skolens organisasjon og Ledelse. Rutiner i klagesaker.	Bli kjent med hverandre og hverandres barn. Bursdagsfeiringer. Vennegrupper blant barna. Leggetider, matpakker, overnattinger osv. Klassekasse. Bakeliste.
2.-klasse	Samarbeid skole hjem, spesielt rundt det sosiale. Lese- og skriveopplæring.	Samme som første klasse. Data/telefon/spill. Nettvett, aldersgrenser.
3.-klasse	Fremmedspråk. Ni- tiårsalderen. Om barnets utvikling. Formtegnning.	Fritidsaktiviteter, samordning mellom foreldre. Oss voksne som forbilder. Lekser. Hva er gode lekser? Hvordan kan foreldre involveres i lekser på fin måte?
4.-klasse	Mediebruk/internett/data. Håndarbeid/håndverk.	Hva kjennetegner niåringen? Psykososialt miljø.
5.-klasse	Matematikkfaget. Sosial kompetanse.	Førpubertet, bursdagsfeiringer, leggetider. Lekser. Faglig utvikling.
6.-klasse	Om det trettenårige skoleløpet belyst gjennom et fag.	Hvordan hjelpe barna å håndtere avvisning, utestenging og det å sette grenser for seg selv? Nettvett, aldersgrenser, hvordan kan vi hjelpe barna å skjerme seg selv/utvikle sin kritiske sans?
7.-klasse	Om ungdomstrinnet og ungdomstiden. Rus, spiseforstyrrelser.	Pubertet. Rus. Ensomhet. Kropp (mat og trening) og integritet. Psykososialt miljø. Selvstendigjøring av barna, hva er de i stand til å klare selv?
8.-klasse	Arbeid med det sosiale i klassen, for eksempel ved å invitere en ekstern fagperson.	Bursdager, klassefester/rus, psykisk helse. Nettvett, innetider, henting på fest og samordning foreldre imellom, lekser, prøver, faglig utvikling.

Når	Tema/skolen	Tema/foreldre
9.-klasse	Om videregående og det 13-årige skoleløpet. Begynne å planlegge 10. klasse tur.	Foreldrehjelp til å håndtere tenåringer. Grensesetting og frislipp.
10.-klasse	Om videregående. Avslutningstur.	Valg for fremtiden. Hvor er det hjelp å få hvis ungdommen sliter, hvordan kan foreldre hjelpe hverandre osv?
1. vg	Turer. Dugnader. Foreldreansvar på Videregående. Forventninger. Fortelle om det videregående løpet. Sosialt og faglig miljø.	Besøk og overnatting, adresselister, bli kjent med andre foreldre, vite hvem som er foreldre til ungdommens venner. Hvordan hjelpe i skolearbeidet?
2. vg	Turer. Sosialt og faglig miljø. Årsoppgavearbeid. Klassekasse og arbeid i klassen for penger til VG3-tur.	Støtte og veiledning i skolearbeid. Frigjøringsprosess. Tålmodighet.
3. vg	Årsoppgavearbeid. Avsluttende tur. Veien videre. Dugnader.	Støtte og veiledning i skolearbeid. Frigjøringsprosess. Tålmodighet.

Skoleruta og kalender

Oppdatert skolerute og kalender med informasjon om aktiviteter i skolens regi finner du til enhver tid tilgjengelig på hjemmesiden vår. Det sendes også ut i skolens nyhetsbrev, kalt Fredagsbrevet. Venneforeningen har også utarbeidet et årshjul ment som supplement til skoleruta, se hjemmesiden under fanen "foresatte". Hvis du trenger et eksemplar av skoleruta og ikke kan skrive ut selv, må du gjerne kontakte skolen, så skriver vi ut et eksemplar til deg.

Steinerskolen og steinerbarnehagen trinn for trinn

Barnehagen:

God tid til den frie leken vektlegges. Dermed får barna mulighet til konsentrasjon og til å utvikle sin egen skaperglede og fantasi. En levende og rytmisk inndeling av dagen og uken gir gjenkjennelse og trygghet. Årets høytider forberedes og feires med små og store fester. Barna er ute og leker i allslags vær.

Gjennom etterligning, ved egne handlinger og opplevelser, lærer barna livet å kjenne. Drivkraften ligger i barnas etterligningstrang. Barna får delta i det som skjer og opplever at de voksne tar vare på deres omgivelser. Det bakes, vaskes, stelles, snekres, sages og repareres.

Barna får vegetarisk mat og det benyttes hovedsakelig økologiske råvarer. Måltidene tilberedes i rommet der barna er. Barna kjenner duftene omkring seg og deltar i forberedelsene. Appetitten vekkes og barna gleder seg til maten. Barn og voksne spiser sammen. Levende lys er med på å skape en hyggelig og rolig stemning rundt bordet.

Barna hører eventyr og er med på sanger, rim, regler, fingerleker og ringleker. Slik øves språkets rytme og nyansering. Barna får bruke enkle musikkinstrumenter og ofte gjøres dukketeater og enkle skuespill.

Leker i naturmaterialer som ikke er normerte og ferdig utformet brukes bevisst fordi dette stimulerer barnets skapende krefter. Bygningene er laget av miljøvennlige, ikke-giftige materialer, innvendig lasert i duse farger.

1.-klasse

Steinerskolen ser på 1.-klasse som et forberedelsesår for videre skolegang. Gjennom allsidig aktivitet ønsker vi å gjøre elevene trygge: trygge på seg selv og i gruppen. Da legges grunnlaget for faglig læring og utvikling.

6-åringene liker å utforske verden, men uten å gi slipp på lekens gleder. Derfor har leken en sentral rolle dette skoleåret. Fri lek utvikler fantasi, kreative evner og sosiale ferdigheter, og den styrker elevenes mestringsfølelse og kroppskontroll. Ved å gi elevene et frodig og livsnært første skoleår, legger vi grunnlaget for utvikling av livsvarige ferdigheter.

Skoledagen preges derfor av mange ulike aktiviteter hvor de kan bruke hendene: De øver også sang og rytmiske leker spiller dukketeater. De hjelper til med å lage et

varmt måltid og lange turer i skog og mark gir både innsikt og opplevelser. Gjennom sansene blir de kjent med verden. Samholdet i gruppen øves og også det å sitte stille og lytte til fortellinger. Å snakke om det praktiske utvikler både språk og tallforståelse, og sanger og regler kan øves på flere språk.

2.- til 7.-klasse

Barnetrinnet omfatter klassene 2.- til 7.-trinn. Steinerskolen har en anerkjent pedagogikk for å lære elevene å lese, skrive og regne. Bevegelse, tegning, maling, sang, musikk, håndverk og praktisk arbeid er en integrert del av undervisningen. En jevn fordeling mellom teoretiske, kunstneriske og praktiske fag bidrar til å gi en helhetlig og allsidig undervisning som ivaretar intensjonen om at elevene skal delta på en aktiv og kreativ måte i sin egen læring.

SFO/Fritidshjemmets målsettinger

Vi ønsker at barna skal oppfatte fritidshjemmet som et sted der de kan ha fri og leke. Leken er basert på deres fantasi og kreativitet. De ansatte forsøker å legge til rette for det de trenger av materiell, utstyr og veiledning fra oss voksne. Vi jobber sammen for å ha felles holdninger og like grenser.

SFO holder til i første etasje i samme bygg som barnetrinnet. Vi serverer et varmt måltid hver dag med varierende meny fra uke til uke. Hvis barn har matallergi eller lignende kan vi lage dertil egnet mat. Fritidshjemmet har fått Debiomerket i gull for over 90 % bruk av økologiske råvarer.

Ungdomstrinnet

Ungdomstrinnet omfatter elever fra 8.- til 10.-klasse. Vi er opptatt av å gi elevene en variert skoledag og flere muligheter for mestring. Det gjør vi ved å gi en helhetlig og variert undervisning. Slik som i barneskolen har lærerens fortellinger en stor plass i undervisningen, men nå har den karakter av å være mer idémessig og abstrakt. Vi er opptatt av å engasjere elevene og gi dem gode forbilder. Elevene oppfordres i alle fag til å vise selvstendighet, uttrykke egne tanker og idéer og behandle de enkelte fagområdene med fantasi og allsidighet.

Videregående trinn

Moss videregående steinerskole gir generell studiekompetanse med utmerket grunnlag for videre valg. Man får del i et inkluderende og sosialt miljø uten eksamener, og med årlige turer og ekskursjoner. I en skole uten eksamener er det arbeidet underveis som teller, og elevene velger sitt eget fordypningsfag i årsoppgaven.

Lenke til skolens læreplan

<https://www.steinerskolen.no/pedagogikk/laereplan/>

En skole for hele mennesket

Barn husker best når undervisningen kan vekke følelser. I grunnskolen formidles derfor mye av kunnskapen gjennom fortellinger. Skolen skal være et sted for opplevelser, men uten at det blir underholdning. På denne måten stimuleres utviklingen av følelseslivet. Dette skjer også i det rent kunstneriske øvingsarbeidet.

Uten en følelse for rett og galt og for vakkert og stygt, blir livet lett flatt. Følelser styrer livene våre i stor grad, og det er derfor viktig at denne menneskelige siden pleies.

Å vite hva som er riktig kan være lett, men å gjøre det langt vanskeligere. Å understøtte utviklingen av viljestyrke er derfor en viktig oppgave for skolen.

Alle barn er forskjellige. En allsidig skole legger til rette for at alle skal få en opplevelse av egenverdi. I steinerskolen prøver vi å stimulere en klar og fantasifull tenkning, et frodig og balansert følelsesliv og en utholden vilje. Derfor sier vi at vi har en pedagogikk for hele mennesket.

Hvordan lærer eleven på steinerskolen?

Steinerskolen har et langsiktig mål om å skape en livslang motivasjon for læring, gjennom engasjement, nysgjerrighet og undring. Elevene skal i voksen alder kunne forholde seg til verden ut fra egen trygghet, selvstendig dømmekraft, levende kunnskaper og personlig initiativ.

Dette krever fordypning som arbeidsform:

- Gjennom periodeundervisning der elevene får konsentrert seg om lærestoffet gjennom 3-4 uker av gangen.
- Gjennom en helhetlig og allsidig undervisning der teoretiske, kunstneriske og håndverksmessige øvelser likestilles – i alle fag på alle klassetrinn.
- Gjennom en engasjert lærer som fra første dag møter eleven som likeverdig, men som er tydelig i sitt lederskap overfor klassefelleskapet og elevgruppen.

I steinerskolen er kunst både et eget fag, og en måte alle fagene gripes an på. Når elevene har fått presentert lærestoffet gjennom fortelling, får de bearbeide gjennom samtale, tegning, tekst, modellering, skuespill, håndarbeid osv. Kunstnerisk og håndverksmessig bearbeiding av lærestoffet involverer mange sider ved eleven, og gjør at lærestoffet tilegnes på en personlig måte.

Læreplanen og kompetansemål for hvert klassetrinn utgjør rammen, men er ingen ferdig oppskrift. Hver lærer må arbeide med individuell tilpasning til sine enkeltelever og sin gruppe. Steinerskolen gir rom for slike prosesser i alle fag.

Slik formes undervisningen av menneskene som møtes i klasserommet og blir skapende, personlig og stadig i fornyelse – vi kaller det levende pedagogikk.

Hva er karakteristisk for steinerskolen?

Steinerskolen har de samme læringsmålene som offentlig skole i fag som norsk, matematikk, samfunnsfag og fremmedspråk, men veien til kunnskap er en annen, og derfor er vi godkjent som et pedagogisk alternativ.

Muntlig formidling av lærestoffet og fortelling

I den daglige fortellerstunden lytter elevene til eventyr og fabler, biografier, historie, samfunnsfag mm. Fortellingen er rammen som gir mening og sammenheng til fag og kunnskaper.

Kunst og håndverksfag

Undervisningsstoffet bearbeides og fordypes gjennom maling, tegning, håndverk, drama, sang og bevegelse. Vi innlemmer praktiske og kunstneriske aktiviteter i arbeidet med allmennfag som matematikk, naturfag, norsk, historie. De første skoleårene er tegning og maling innfallsport til skriving, bokstaver og lesing, mens lek med tall og rytmer, hopping og klapping er innfallsport til hoderegning.

En vei fra erfaring til forståelse

Vi hamrer og smir, spikker og skrur – for å forstå. Vi nærmer oss fag og temaer fra mange innfallsvinkler for å imøtekomme barnas lærelyst og virketrang og gi utfordringer til alle i klassen.

God rytme i timen, dagen og året

Skoledagen veksler mellom konsentrert lytting og selvstendig arbeid, teoretiske fag og bevegelsesfag, alvor og humor. En god rytme i undervisningen, i skoledagen og skoleuken, understøtter læreprosessen, gir arbeidsglede, og skaper tilhørighet og trygghet.

Steinerskolens særpreg kommer også til uttrykk i bygningenes arkitektur og klasserommenes utforming, fargesetting og materialvalg. Omgivelsene påvirker oss, og vi legger vekt på at skolen har en fysisk utforming som bidrar til et godt læringsmiljø.

Hovedfagsundervisning

Den lange hovedfagstimen ved skoledagens begynnelse er et særmerke for Steinerskolen. At disse timene også henger sammen i perioder på 2–5 uker med samme faglige tema, bidrar ytterligere til å styrke det kontinuerlige, samlende i undervisningen.

Skoledagen starter med en dobbelttime, som dagens første time kl 08.30 – 10.00. Hovedfagstimen er lang og gir rikelig plass til fordypelse. Men fordi den er så omfattende, må den være variert om den ikke skal bli trettende. Variert vil si at den veksler mellom bevegelse og ro, mellom adspredelse og konsentrasjon, mellom latter og alvor.

Et viktig pedagogisk redskap for oss er tredelingen av hovedfagstimen. Først kommer gjerne en kunstnerisk del: Vers, regler, sanger og leker, bevegelse og folkedans eller instrumentalmusikk av forskjellig slag.

Annen del av timen, arbeidsstunden, begynner med tilbakeblikket; gårsdagens stoff bringes opp som gjenfortelling, samtale eller i ettertanke. De indre bilder fra i går klarer; noen har tenkt på noe, noen har kanskje drømt. Dette er samtidig klassens møte med seg selv; elevene ser og opplever hverandres egenart. Denne del av timen glir naturlig over i en kunstnerisk bearbeidende virksomhet; det tegnes, skrives osv. Mange lærere legger stor vekt på å få til en lang og rolig arbeidsstund fordi de har innsett det dyptvirkende i den aktive ro som eget arbeid medfører.

Tredje del av timen er viet nytt stoff: Fortellingen går videre; gårsdagens oppbyggede spenning får sin utløsning, eller læreren tar rett og slett opp et nytt tema. For elevene kan dette bli timens høydepunkt, men erfaringen sier at mange barn i vår tid må lære å lytte!

At en slik arbeidsform passer i de første klassene, er kanskje innlysende. Men erfaringen viser at den meget enkelt kan tillempes i de fleste fag på alle klassetrinn.

Generelt kan vi si at det er de teoretiske fagene som har mest å vinne på den lange hovedfagstimens arbeidsform. De fag som krever kontinuerlig øvelse gjennom hele skoleåret, kommer derfor som faste uketimer. Det gjelder alle kunstneriske og håndverksmessige fag samt norsk, matematikk, fremmedspråk og gymnastikk. Enkelte av disse fagene dukker også med jevne mellomrom opp som hovedfagsperioder.

Teksten om hovedfag er et utdrag fra boken «Å tenne en ild – steinerpedagogikk gjennom 13 år».

Håndverk – kloke hender

På steinerskolen dannes hele mennesket gjennom hodet, hjerte og hånd. Hodets felt er teorien, følelseslivet dannes gjennom muntlige fortellinger og kunstneriske øvelser. Gjennom håndarbeidet utforsker vi verden med fingrene. Sansning er viktig for å forstå tingene rundt oss: Det å gripe og begripe henger sammen.

Å arbeide med hendene gir elevene gode sanseerfaringer og bringer dem i kontakt med verden. Vi går til naturen for å lære om naturen. Gjennom håndverket og det kunstneriske arbeidet vekkes en iboende menneskelig trang: å skape, å fremstille, å forstå. Kunstnerisk virksomhet styrker utviklingen av alle menneskets evner og ferdigheter. Både motoriske, følelsesmessige og kognitive evner dannes i kunstnerisk arbeid.

Elevene får opplæring i forskjellige typer tradisjonelt håndverk. I håndarbeid møter de de myke materialene. Her lærer de å sy, strikke, veve, lage egne dukker og sy egne plagg. De lærer å bearbeide ull, karde og spinne på ten. De lærer å fremstille gjenstander av lær, skinn og binde inn egne bøker. De lager masker og kostymer.

I sløyd møter de harde materialer. Tre og metall. Hva er de forskjellige materialenes egenskaper og karaktertrekk? Hvordan oppfører materialene seg når de bearbeides? Hvilken form ligger gjemt i materialet selv? Hvilke redskaper kan vi bruke?

Kunstfag og håndverk begynner på barnetrinnet som integrerte aktiviteter, som senere får sine egne timer. På ungdomstrinnet skjer det en videre spesialisering og

fordypning, håndverket får her ofte preg av kunsthåndverk. Nå får de egne timer i tegning, modellering, maling og grafikk med bruk av forskjellige teknikker. Å oppøve estetisk sans, farge og formforståelse utvider elevenes erfaringshorisont og gir dem redskaper til å forstå ulike kulturers uttrykk.

Hvorfor drøyer vi med IKT?

Steinerskolene har gjort et verdivalg når det gjelder IKT-undervisning, et verdivalg som er godkjent av Kunnskapsdepartementet. I praksis betyr det at det er mindre tid foran skjermen enn det vi ellers hører om i media fra offentlige skoler. Samtidig har vi valgt å drøye den konkrete dataopplæringen til 5.-klasse.

For de yngste barna, fra 1.- til 4.-klasse, ønsker vi å gi barna en allsidig opplæring og la dem lære det grunnleggende først, slik som gode arbeidsvaner, lære å lære, sansemotoriske ferdigheter og sanseerfaringer, menneskemøter og sosiale ferdigheter, bevegelse og lek, konsentrasjon, lang vilje og å overvinne vanskeligheter. Alt sammen et grunnlag for senere å kunne betjene seg av digital teknologi.

Fra 5.- til 7.-klasse tar vi de digitale hjelpemidler i bruk, og vi bygger videre på tryggheten som ble lagt i småklassene. Noen av arbeidsmåtene på disse trinnene favner touchmetoden, grunnleggende innføring i nettvett og kildekritikk, samt å kunne finne rundt i menyer, gjenkjenne ikoner og liknende. Det vil si det mest grunnleggende om grafiske brukergrensesnitt.

Fra 8.-klasse og utover avanseres både tekst-, tall- og billedbehandling.

Fra lærerplanen vår kan vi ellers lese at når den konkrete dataopplæringen starter i steinerskolen, vektlegges fire områder:

- Lære å bruke datamaskin
- Lære om datamaskinen
- Lære ved hjelp av datamaskinen
- Utvikle et bevisst og reflektert forhold til datateknologiens muligheter og begrensninger.
- Bevisst forhold til Kunstig Intelligens (KI).

Tilpasset undervisning

I likhet med elever i offentlig skole har de som går på steinerskolen rett til det som kalles et tilpasset opplæringstilbud. «Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte eleven», heter det i privatskoleloven § 3-4.

I opplæringsloven står det følgende om tilpasset undervisning.

«§ 1-3. Tilpassa opplæring og tidleg innsats

Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lære kandidat.

På 1. til 4. årstrinn skal kommunen sørge for at den tilpassa opplæringa i norsk eller samisk og matematikk mellom anna inneber særleg høg lærartettleik, og er særleg retta mot elevar med svak dugleik i lesing og rekning.»

Det er skrevet og sagt mye om hva som ligger i begrepet tilpasset opplæring. I korthet kan man si at det innebærer at undervisningen skal organiseres på en slik måte at alle elever, innenfor rammen av gjeldende læreplan, møter sosiale og faglige utfordringer som de har en rimelig mulighet for å mestre. Innholdet skal ikke være for vanskelig for de svake, og de sterke bør møte utfordringer som gjør at de må anstrenge seg på skolen. Steinerskolen gir tilpasset opplæring gjennom allsidig bearbeiding av alt fagstoff.

Undervisningen har fellesskapet og gruppen som utgangspunkt, men er lagt opp slik at den enkelte elev bearbeider undervisningsstoffet individuelt, på bakgrunn av faglig nivå og ståsted i det enkelte fag. Det innebærer at når hele klassen gjennomgår undervisning om for eksempel oppbyggingen av menneskets skjelett i biologiperioden i 9.-klasse, vil enhver elev bearbeide kunnskapen ulikt gjennom de ulike bearbeidelsesmåtene. Der en elev velger å skrive to siders faktaorientert tekst, har en annen elev skrevet seks sider. Der en elev har lært mest om skjelettet ved å modellere ryggvirvlene i leire, får en annen elev størst kunnskap om skjelettets oppbygning ved å male det. Det handler om å gi elevene mulighet til å utvikle seg faglig og personlig, i tråd med egne evner og interesser, på veien mot faglige mål.

Spesialpedagogisk undervisning

Spesialpedagogisk arbeid inngår som en del av det pedagogiske arbeidet i skolen. Skolens intensjon er at alle elever, uansett faglige eller sosiale utfordringer, skal oppleve mestring i skolehverdagen.

Spesialpedagogisk arbeid legger til rette for elever med faglige eller andre utfordringer. Målet er at elevene kan få hjelp til å nå sitt utviklingspotensial. Menneskebildet som ligger til grunn for steinerpedagogikken hjelper ofte til å forstå elever med spesielle utfordringer, og til å finne fruktbare metoder for læring og selvutvikling. Undervisningen skjer i enetime, i mindre grupper eller med støtte i ordinær undervisning.

Skolens spesialpedagoger har nært samarbeid med pedagogisk psykologisk tjeneste i de enkelte elevers hjemkommune. Ved ønske eller behov om nærmere henvisning til sakkyndig vurdering, skjer dette i samarbeid med foreldre. Skolen har også samarbeid med barne- og ungdomspsykiatriske avdeling, og barnevernet. Disse møtene er ikke faste, men avtales ved behov.

Hvordan søker man om støtte til spesialpedagogisk undervisning?

Det er ikke skolen som avgjør om eleven har rett til spesialundervisning. Dersom skolen og foreldrene til en elev mener at eleven kan ha en slik rettighet, tar man i fellesskap kontakt med pedagogisk psykologisk tjeneste i den kommunen hvor eleven bor for et uformelt drøftingsmøte. Utfallet av et slikt møte kan være at det blir bestemt at eleven bør utredes av PPT. Før et slikt møte bør skolen ta relevante kartlegginger og presentere observasjoner gjort over tid, i tett dialog med foreldrene, der de presenterer elevens utfordringer og elevens sterke sider. Om utfallet av drøftingsmøtet blir at en henvisning anbefales så skriver skolen en pedagogisk rapport, legger ved relevante kartlegging resultater og skriver en formell henvisning som foreldrene må underskrive samtykke til.

Etter en tid setter PPT i gang et utredningsarbeid som ender opp med en sakkyndig vurdering. Den kan enten konkludere med at eleven har rett til spesialundervisning, eller at hun eller han ikke har det. I det første tilfellet legges da den sakkyndige utredningen til grunn når skolen søker hjemkommunen til eleven om et enkeltvedtak. Har en elev fått innvilget et enkeltvedtak forfattes det en individuell opplæringsplan (IOP) i samarbeid mellom skolen og foresatte. Her skal det stå en del om elevens styrker og svakheter og realistiske læringsmål, både på lang og kort

sikt. Videre skal det stå mye om innhold og organisering av undervisningen og hvordan man tenker seg at det bør arbeides for at eleven skal nå de faglige og sosiale mål som det er rimelig å forvente at han eller hun skal kunne nå.

Vurdering

Steinerskolen er en karakterfri skole, men den er ikke vurderingsfri. I steinerskolen har man en utvidet forståelse av begrepet vurdering. På den ene siden begynner vurderingen allerede idet den enkelte lærer retter blikket mot den enkelte elev og spør seg «Hva er viktig for dette barnet?» Denne siden av vurderingen handler om å se hvilket potensial som ligger hos den enkelte elev, og hvordan lærer og elev på dette grunnlag har læring som et felles og ambisiøst «prosjekt». Den andre siden av vurdering handler om tilbakemelding – både fortløpende og uformell, og er mer formalisert.

Gjennom alle skoleårene mottar elevene ved slutten av skoleåret et årsbrev/årsrapport med beskrivelse av elevens kunnskaper og ferdigheter i de enkelte fag. Også elevens innsats, forhold til faget, samarbeidsevne og motivasjon blir omtalt. Slik utgjør årsbrevet/årsrapporten mer enn en tallkarakter i det enkelte fag.

De første årene er teksten adressert til de foresatte, etter hvert er det skrevet direkte til eleven. Fra og med 8.-klasse får elevene en skriftlig halvårsrapport med underveisvurderinger i tillegg til årsrapporten.

Til sommeren i 10.-klasse får elevene et skriftlig avgangsvitnemål med sluttvurderinger. Avgangsvitnemålet blir poengsatt for å sikre opptak til offentlig videregående skole. Det er prøver i fag som matematikk, norsk og fremmedspråk fra og med ungdomstrinnet. Testing av elevene utgjør imidlertid en liten del av skolens vurderingspraksis, og intensiv testing av elevene anses ikke som en motiverende faktor for læring.

Ut på tur!

Ved å være ute i naturen til alle årstider og i all slags vær, utfordres barnas evne til å kjenne etter hvordan kroppen er og hvordan den fungerer. De må få lov til å utfordre seg selv ved å klatre i trær og bestige en fjellskrent og prøve ut kroppens muligheter.

Gjennom uteliv og naturopplevelser utforskes grenselandet mellom det kjente og det ukjente, og barnet blir både følelsesmessig og praktisk engasjert. De lærer å ta vare på leirplassen og naturen, de får kjennskap til dyre- og fuglelivet i sitt nærmiljø. Dette arbeidet byr på varierte oppgaver i de ulike årstidene, og som turene i skog og mark, legger det grunnlaget for en gryende forståelse for det regelbundne i naturen. Ofte oppdages nye vennskap og nye relasjoner ute i naturen.

Barna er opptatt av alt de ser og finner ute i det fri: biller, sopp, blomster, steinsorter, røtter av ulike treslag, dyrespor, og ikke minst fascineres de av fugler og de lydene de lager. Fantasien får fritt spillerom når grenene knekker og det rasler i busker og kratt i skogen.

Helt på eget initiativ og uten innblanding fra de voksne, oppstår det en lek der alle momenter som barnet trenger, er med: De finner en senkning i terrenget som egner seg til et lite skjul. Her skal det bygges! Arkitekten trår i virksomhet, planlegger og vurderer avstand. Flere kommer med, og de legger i vei for å finne passende byggematerialer, steiner, stokker og grener, og med stor innsats bærer og drar de sammen det de trenger. Så skal det hele settes sammen, noe som kanskje krever en hjelpende hånd fra en av de voksne. Og mens bygget reiser seg, er de inne i store og varierte bevegelsesmønstre som gir utløp for kraft og styrke, glede og tilfredshet. De øver tålmodighet, og de prøver ut nye krefter med naturen. Gjennom slike eksperimenter gjør de erfaringer med naturlovene, f. eks. tyngde, vektstang og skråplan. De opplever lovene på kroppen, en forutsetning for at de siden skal kunne begripe dem som teoretiske begreper i fysikktimen.

Turer er viktig for Steinerskolen i Moss. Derfor legger vi opp til flere turer gjennom skoleårene. Her kan vi nevne f.eks leirskole til Soleggen i 7.-klasse, sykkelstur i 8.-klasse, økologitur (Solli gård) i 10.-klasse, landmålingstur 1. vg. og studietur 3. vg.

Steinerskolen – en kulturinstitusjon

Hvorfor er det så stor vekt på kunst og kultur på Steinerskolen?

Jo: En skole som ønsker å hjelpe *hele* mennesket med å vokse og gro, kan ikke være bare skole i tradisjonell forstand. Vi må være en kulturinstitusjon. Hos oss kan du oppleve konserter og teaterforestillinger flere ganger i året. Du kan følge livsløpet til et frø helt fram til ferdig gresskarsuppe og deretter tilbake til jorda igjen via komposten. Du kan leve og ånde i et fysisk miljø der arkitekturen og landskapet så å si snakker sammen.

En god skole må prøve å være for lokalsamfunnet det vi forventer at elevene, foreldrene og kollegene skal være for skolen: Aktivt deltakende, utviklende. Hos oss skal tanker brynes, hjerter slå og hender smi. Og vi skal bidra tilbake til verden rundt oss med kunnskap, kultur og kunst.

Derfor, foreldre og alle andre: Vær hjertelig velkomne til våre begivenheter, året rundt – konserter, årstidsfester, teater- og eurytmiforestillinger med mer, for ikke å snakke om julemarkedet vårt!

Årstidsfestene

I løpet av skoleåret arrangeres det flere årstidsfester ved Steinerskolen i Moss. Årstidsfestene er årlige begivenheter som våre elever kan møte med undring, forventning, erfaring og egen tenkning. Sett i større sammenheng, kan man si at naturens og menneskenes rytmer møtes i et samfunns ritualer. I årstidsfestene møter naturens rytmer kulturelle og religiøse tradisjoner fra vår europeiske kulturarv.

Skolens rytmiske liv (ritualer) er mangfoldig og inkluderende; hver morgen håndhilser elevene på sin lærer, og klassen resiterer sitt morgenvers før de tar fatt på ukens hovedfag og dagens timeplan. Slik kunne hele skoleåret vært - kun avbrutt av en avslutning før vinter- og sommerferie, men vi ville kanskje savnet både påskekyllinger og julenisser? Så – de fleste av oss markerer fremdeles både årets årstider og høytider, og i steinerskolen setter vi også av tid til å feire noen mennesker. Det er mennesker som den katolske kirken har gjort til forbilder ved å hellige dem: St. Georg, St. Martin, St. Nikolaus og St. Lucia.

Våre årstidsfester markerer høytidenes og de særskilte menneskenes kvaliteter som: takknemlighet, mot, barmhjertighet, oppdragelse, omsorg, nytt liv, fornyelse og kjærlighet.

I årstidsfestene møtes elever og lærere i et fellesskap på tvers av alderstrinn og oppgaver ellers. Årstidsfestene er en del av skolens årsplan og en del av skolens kulturliv, og de er viet noe som har en annen karakter enn skolehverdagens faglige innhold. Dette noe har sin bakgrunn i antroposofien der mennesket har sjelelige og åndelige sider. Det er vår pedagogikk et resultat av.

Fra vår læreplan: «Antroposofi eller elementer fra et spirituelt livssynsinnhold kommer ikke frem i undervisningen og utgjør derfor kun et bakteppe for pedagogikkens metodiske, didaktiske og holdningsmessige utforming (Mathisen, 2014).»

Julemarkedet

Hvert år arrangerer vi julemarked på skolen siste helg før advent. Det er oppmøteplikt for alle på julemarkedsdagen, så hold av dagen! Markedet er et samarbeid mellom Venneforeningen, lærere, foreldre og elever ved skolen og barnehagen.

Hver klasse velger en eller to julemarkedsrepresentanter blant foreldrene. Julemarkedsrepresentantene deltar på julemarkedskomiteens møter og informerer klassen om det praktiske rundt markedet. De setter opp vaktlister, planlegger eventuelle innkjøp, handler inn premie til lotteriet og planlegger produksjonskvelder for klassen/barnehagen. Hver klasse har sitt ansvarsområde og alle foreldrene får tildelt vakter. De med barn både på skolen og barnehagen trenger ikke å være vakt for barnehagen sitt ansvarsområde.

Julemarkedet har vist seg å være en viktig arena for rekruttering av nye elever. Mange mennesker er innom for å handle fine julegaver, spise god mat og delta på hyggelige førjulsaktiviteter på skolens flotte område.

Inntektene fra markedet disponeres av Venneforeningen. Hver januar søker klassene om midler fra Venneforeningen til alt fra skoleturer, opplevelser eller andre ting klassen ønsker. Det har tidligere blitt kjøpt inn keramikkovn og lekeapparater til skolens uteområde.

Venneforeningen har utarbeidet en informativ og praktisk julemarkedsbrosjyre. Alle nye foreldre på skolen får denne ved henvendelse til Venneforeningens leder eller julemarkedsrepresentanten i klassen.

Klasseromsvask – felles innsats for elevene og skolen

Skolen vaskes jevnlig av vaskepersonell, likevel dekker ikke dette en grundigere vask som kan komme klassemiljøet til gode. Skolen har en lang tradisjon med foreldrevask. Dette er en kort økt, vanligvis litt over en time en gang i året for en familie. Ofte så jobber man sammen med en annen familie for å styrke innemiljøet ved skolen. Det er noe som både er sosialt og har en god helsegevinst for elevene. Samtidig styrker det de sosiale båndene mellom foreldrene, som igjen kommer elevene til gode.

Hvert klasserom rengjøres av foreldrene til sommeren. Hyppigere vask er fullt mulig. Her er det klasselærer som avgjør hva som skal gjøres. Oppgaven kan delegeres til klassekontakten.

For å kunne vaske må det avtales lån og retur av nøkler og tidspunkt med gjeldende klasselærer.

Områder som skal tenkes på er følgende:

Støvsuge vegger og tak

Støvsuge og vaske varmeovner (også bak)

Vaske og stryke gardiner

Støvsuge vegger og vaske lamper og benker i gangen ved klasserommet

Vaske dørene

– i tillegg til å vaske vinduer, taklamper, gulvlister, kjøkkenkrok og inni skap etc

Ordensreglement for 1 - 10 klasse.

Rudolf Steinerskolen i Moss skal være preget av samarbeid, trivsel, respekt og medansvar. Ordensreglementet tar utgangspunkt i at skolen er til for elevene, og at elevene vil bruke sine positive ressurser til å bidra til å nå målsettingen om et godt skolesamfunn for alle. Skolen har ansvar for elevene på skolens område.

Det vil si i alle typer undervisningslokaler, fellesrom og utearealer og når elevene har undervisning andre steder enn på skolens område, for eksempel ved prosjektarbeid, ekskursjoner og studieturer. Dette innebærer at ordensreglementet gjelder når skolen har ansvar for elevene.

1. Generelle regler

Alle elever skal følge vanlige regler i samfunnet, herunder alminnelig god folkeskikk.

Regler for orden og atferd:

- Vis hensyn og respekt for andre.
- Hold arbeidsro i timene og vis respekt for undervisningen.
- Møt presis og forberedt til timer og avtaler.
- Gjør skolearbeidet til avtalt tid.
- Hold skolens område rent og ryddig.
- Ta godt vare på alt som tilhører skolen, både ute og inne, og stell pent med skolebøker og annet undervisningsmaterieell.
- Ta godt vare på personlige eiendeler. Unngå å ta med verdisaker på skolen.
- Sårende, nedsettende skjellsord, utsagn og handlinger er ikke tillatt.
- Mobbing skal ikke forekomme og heller ingen form for vold.

1.1 Konkrete forhold

- I det store spisefrikvarteret skal elevene i 6. til 9.klasse være ute minimum de siste 20 minuttene. Elevene i 10.klasse følger her reglene for videregående trinn. I friminuttene mellom fagtimene skal elevene være ute av klasserommet og gangen, med mindre klare avtaler er inngått med lærer.
- Elevene skal oppholde seg på skolens område. Plassen ved flaggstangen er forbeholdt de yngste elevene. Elever som ønsker styrket inspeksjon, må oppholde seg i nærheten av Tornekraattet og Trekronen. Elevene i 10. klasse har lov til å gå ut av skolens område i spisefrikvarteret.
- Sykler parkeres på angitt plass og får ikke brukes i skolegården. Rulleskøyter, brett og sparksykler brukes på anviste plasser, og er forbudt innendørs. Det er påbudt med hjelm og beskyttelse.
- Fotballsparking og annen ballsport er kun tillatt på anviste steder. Ballspill i gangene er ikke tillatt.
- Det er ikke tillatt å kaste snøball, kongler, steiner, eller annet som kan forårsake skade av noen art. Dette gjelder også på bussholdeplassen. Snøballkasting mot blink, er lov kun på anviste plasser under oppsyn av lærer.

- Aking skal fortrinnsvis foregå i akebakken i skogen under oppsyn av lærer(e).
- Ved hærverk på skolens bygninger og/eller eiendeler kan eleven/foresatte bli erstatningsansvarlig (skadeerstatningsloven). Elev og/eller elevens foresatte kan også bli pålagt å erstatte skade når eleven har handlet uaktsomt.
- Godterier og brus i skoletiden er forbudt, med mindre klare avtaler er inngått med lærer. Overtredelse medfører at læreren beslaglegger alt godteri. 10.klasse følger her reglementet for videregående trinn.
- Kniver og andre farlige gjenstander er forbudt på skolen. Brudd på dette fører til at slike gjenstander inndras av læreren og foreldrene varsles.
- Alle elektroniske leker og spill er forbudt å bruke på skolen uten spesiell avtale med lærer om dette. Slike gjenstander inndras til skoledagens slutt.
- Mobiltelefoner samles inn ved skolestart og tilbakeleveres ved skoledagens slutt. Telefonene oppbevares i låste skap evt i skolens safe. Ved brudd på reglene inndras mobiltelefonen og hjemmet kontaktes for henting samme dag.
- Det er ikke tillatt å medbringe eller bruke alkohol eller andre rusmidler på skolens område. Det er heller ikke tillatt å opptre beruset på skolens område eller på arrangementer/ tilstelninger som skolen har ansvaret for. Skolen kan beslaglegge rusmidlene. Ulovlige rusmidler overlates til politiet.
- Det er ikke tillatt å bruke noen form for tobakk på skolens område. Forbudet gjelder også ved arrangementer utenfor ordinær skoletid.

2. Tiltak mot brudd på ordensreglene - sanksjoner

Skolen vil normalt benytte følgende sanksjoner mot brudd på ordensreglene hvis ikke annet er særskilt nevnt:

- Kontakt med hjemmet og involvering av foresatte.
- Pålegg om oppgaver for å rette opp skade de har påført skolens eiendom eller eiendeler (rydde søppel, vaske gulv, fjerne tagging og lignende).
- Tilstedeværelse på skolen før eller etter skoletid i forbindelse med samtaler med skolens personale og/eller utføring av pålagte oppgaver.
- Muntlig/skriftlig advarsel fra lærer.
- Muntlig/skriftlig advarsel fra daglig leder av skolen.
- Bortvisning fra klasse/gruppe for resten av timen/arbeidsøkten etter lærerens avgjørelse.
- Bortvisning fra skolen for resten av skoledagen etter daglig leders avgjørelse. Hjemmet varsles 1- 7. trinn.
- Bortvisning fra skolen inntil 3 dager etter styrets avgjørelse. Gjeldende for 8 - 10 trinn.
- Anmeldelse av ulovlige forhold.
- Nedsatt uttalelse i orden og oppførsel.
- Sanksjonene skal stå i rimelig forhold til bruddet på ordensreglene. Elever plikter å overholde ilagte sanksjoner. Ved manglende overholdelse kan det ilegges nye sanksjoner.

3. Saksbehandling

Behandlingen av brudd på ordensreglementet følger reglene i opplæringslovens § 2-9 og § 2-10 samt saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven ved enkeltvedtak.

Ved avgjørelser som ikke er enkeltvedtak skal skolen påse at saken er så godt opplyst som mulig før sanksjon ilegges.

Eleven skal så vidt mulig varsles og forelegges relevante opplysninger i saken med mulighet til å uttale seg før avgjørelsen treffes. I alvorlige saker skal foresatte til umyndige elever så vidt mulig kontaktes. (Alle elevene fra 1. -10 .klasser er umyndige)

Fravær på grunnskolen

For at eleven din skal ha det trygt og godt på skolen, er det viktig med jevnlig skoleoppmøte. Derfor følger vi nøye med på fravær.

Dette er viktig å vite:

- Alt fravær må registreres i Vigilo. Husk å melde fra til skolen hver gang barnet ditt er borte.
- Planlagt fravær *inntil* tre dager må søkes til klasselærer.
- Planlagt fravær *over* tre dager (permisjon) må søkes skoleleder. Ta kontakt med kontaktlærer eller kontoret for mer informasjon.
- Bekymringsfullt fravær betyr at vi som skole blir ekstra oppmerksomme:
 - Hvis eleven har 10 % fravær eller mer i en periode (ca. 10 dager i en termin),
 - eller har 10 enkelttimer med fravær,
 - eller har udokumentert fravær (altså ikke meldt inn av foresatte).

Når dette skjer, starter vi en rutine med å følge opp for å sikre at barnet får den støtten det trenger. Målet er alltid å samarbeide godt med foresatte – og å sikre et godt og trygt skolemiljø for alle barn.

Fravær på videregående skole

Fraværsgrensa for videregående trinn er 10% og må dokumenteres ifølge Rundskriv om fraværsgrensen (Les mer på www.udir.no samt www.lovdato.no "Lov om grunnskoleopplæringa og den videregående opplæringa").

Fra august 2025 kan sykefravær opp til 10% dokumenteres med egenmelding. Når elevene har nådd grensa på ti prosent fravær i et fag, må de dokumentere sykefraværet med attest fra helsepersonell.

Daglig leder skal fortsatt kunne bruke skjønn ved fravær opp til 15 prosent av timetallet i et fag. Da kan eleven fortsatt få karakter dersom årsaken til fraværet gjør det klart urimelig at fraværsgrensen skal gjelde.

Steinerskolene, også på videregående nivå, regnes som privatskoler med statstilskudd og er derfor underlagt både privatskoleloven og viktige deler av opplæringsloven. Dette inkluderer også fraværsregelen.

Lenkene til regelverket oppdateres også på hjemmesiden.

Informasjon/lenker

Steinerskoleforbundet:

www.steinerskolen.no

Steinerskolens foreldreforbund:

www.foreldrene.no

Rudolf Steinerhøyskolen:

www.rshoyskolen.no

FUG- foreldrerådet for
grunnskolen:

www.fug.no

Antroposofisk selskap:

www.antroposofi.no

Steinerskolen i Moss:

www.moss.steinerskolen.no

QR-kode til skolens rutiner;

Oversikt over aktuelle lover:

Siste versjon av disse
kan lastes ned fritt fra
www.lovdatab.no.

- Opplæringsloven
- Friskoleloven
- Stiftelsesloven
- Forvaltningsloven
- Menneskerettsloven

Kontakt oss gjerne!

Veverbakken 40
1536 MOSS

moss.steinerskolen.no

Postboks 3045 Kambo
1506 MOSS

For åpningstider kontoret og
nyttige telefonnumre, se:
<http://moss.steinerskolen.no>

Sosiale Medier:
Steinerskolen i Moss
Moss videregående steinerskole/
steinervgsmoss

E-post: moss@steinerskolen.no
E-post: vfleder.moss@steinerskolen.no

Sentralbord: 69 27 85 80

Organisasjonsnummer: 958087322
Kontonummer: 1644.33.18872